

Út í stóru verð!

CISV er ein altjóða félagskapur, sum hevur virkað í Føroyum í 15 ár. Hetta er ein altjóða félagskapur, sum hvørki er átrúnaðarliga ella politiskt heftur. Høvuðs- endamálið okkara er at arbeiða við læruni um frið og at læra børn at knýta vinabond mentanna og tjóðanna millum.

Aftur í ár skipar CISV fyri barnalegu, ið verða í juli og august 1995. Allar legurnar eru í 4 vikur. Tvær gentur og tveir dreingir saman við einum leiðara fara úr Føroyum á hvørja legu. Legurnar verða í Føroyum, Noreg, Svøríki og USA.

Børn

Treytin fyri at koma á legu er, at tú ert limur í CISV og er 11 ár tá legan byrjar. Um tú hevur hug at vera saman við børnum úr øllum heiminum næsta summer, skriva okkum so eitt bræv og sig eitt sindur um teg

sjálvan. Skriva til Barnaleguðáttin áðrenn 03.01.1995.

Leiðarar

Leiðarar leggja ferðina til rættis saman við foreldrunum og fyrireika børnini til leguna.

CISV rindar ferðaseðlarnar hjá leiðarunum. Hættur tú hug at vera við á slíkari legu og ert yvir 21 ár, so lat okkum endiliga hoyra frá tær áðrenn 03.01.1995.

Ungleiðarar

Ungleiðarar hjálpa leiðarunum at vera um børnini og læra á tann hátt hvussu legur verða skipaðar.

Fyrr ungleiðarar úr Føroyum eru bodnir við á legu komandi ár.

Hættur tú hug at royna teg sum ungleiðara og ert 16-17 ár, so skrivað áðrenn 03.01.1995 til

Barnaleguðáttin við Eyðbjørg Djurhuus FR-187 Hvítanes

Spell, at ikki fleiri sleppa at síggja »Góðu Jelenu«

Sjónleikarummáli

Sunnukvöldið undirritaða at vera millum teirra, ið sóu seinastu framfærsluna av russiska sjónleikinum »Góða Jelenu«, ið leikbólkurin Gríma framfærði.

At hetta var seinasta framfærslan, var stórt spell, tí hóast mong hava sæð leikin, so kundu tey verið enn fleiri – um bara tey vistu, hvussu meistarlaga væl tey leikandi komu frá framfærsluni.

Sjálvsagt kann ein freistast at halda, at hendan seinasta framfærslan var betri enn hin, tí so mikið meira hava leikararnir innlivað seg í sínar leiklutir. Men samstundis bóðu longu fyrstu ummælini frá, at hetta var eitt leikavrik yvir tað vanliga.

Og hesum fingi vit sjón fyri søgn fyri.

Tað var ein sonn uppliving at síggja føroyskar sjónleikarar halda mann-fjöldini í andaleypi – sjálvst um ein steður var millum báðar partarnar í leikinum.

Ikki minni var tað ein sonn uppliving at síggja fimm leikarar á einum og sama palli alla tíðina halda spenninginum og dramatikkinum uppi.

Sjálvt tá Vitja (Erling Eysturoy) lá avdottin og steindeyður framman fyri WC-kommuni, hevði hann

stóran leiklut í samlaðu myndini.

Uttan at skula taka nakað frá hinum, so vóru tað serliga leiklutirnir sum lærarinn Jelena Sergejevna (Súsanna Tórgarð) og tann kyniski »dirigentin« Valodja (Hans Tórgarð), ið vóru berandi í sjálvum innihaldinum í leikinum.

Valodja – sera »cool« – tókst hava sett í verk vitjanina hjá Vitja, Ljalju (Kristina Hansen) og Pasja (Rúna Gaardlykke) hjá lærarinnuni, sjálvt um hansara egnu próvurist helst vóru so góð, at hann ikki hevði hjálp fyri neyðini. Tú hevði onkurtíð skálkin við Valodja, at hann – eins nógv og hini – hevði brúk fyri at sleppa at rætta uppgávurnar í pengaskápinum, ið Jelena hevði lykilin til.

Súsanna Tórgarð vísti klassa við sínum spæli sum tann einsamalla og moralska lærarinn, ið øðast yvir atburðin hjá næmingum sínum, ið ógvuliga beroknandi vóru komnir at vitja hana á føðingardegnum, ið hon helt einsamall, tí mammann var innlögð.

Bæði tá hon var í øðini og tá hon hevði samkenslu við sínum »neyðars« næmingum, leikti hon sera sannførandi. Ikki minst, tá hon kom við sínum illssinsherðindum av og á. Og

so sjálvandi, tá hon fekk kensluliga samanbrotni við jøvnum millumbili.

Og sum náttin leið, og Vitja gjørdist fullari og fullari, staðfesti Erling Eysturoy eisini síni frálíku evni at hava skemtiligan leiklut í álvarsomum leiki – uttan kortini at yvirspæla, sum óivað hevði verið freistandi.

Tað var kanska ikki so ofta, at Kristina Hansen var inni í myndini, sum so mong av hinum. Men tær ferðirnar, hon átti sín part av leikmyndini, lá hann so sanniliga ikki eftir.

Tá hon fór aftur í sofuna fyri at geva seg undir neyðtøkuna, hevði tú hug at fara út, finna tær eina telefon – og melda!

Neyvan er tað lætt at vera á palli sum óroyndur saman við so royndum sjónleikarum, men tað merkti ikki serliga nógv leiklutin hjá Rúna Gaardlykke sum Pasja. Hann hevði eisini sín berandi part í tí, sum fór fram – ikki minst, tá hann ikki rætti hond frá síðu fyri at verja sína elskaðu Ljalu frá neyðtøkuni.

Yvirhøvur samþakkaði alt bara so sera væl hjá teimum fimm leikarunum á einfalda og væl úr hondum greidda pallinum, ið bert varð broyttur av ljós-føringini.

Frá tí at teir fyrra næmingarnir komu á vitjan hjá

lærarinnuni, og til bert Vitja og Ljalju vóru eftir, vóru ógíluga nógvar hendingar farnar aftur úr bak, og tað var ikki bert íbúðin, ið var so einföld og snotlig í fyrstuni, men at enda var at líkna við ein bumbaðan horukassa, ið fortaldi tær, hvat her var farið fram. Tað gjørdi so sanniliga eisini fólkin móti endanum í søgugongdini – frá tí at Jelena hevði smoygt sær inn á WC og til Ljalju troystasleys royndi at banka upp á WC-dyrnar.

Hesa løtuna hevði tú roynt alt kenslureglistarið – líka frá at flenna í kiki til at krympa tærnar, tí tú ikki hevði ánið av, hvat tað næsta var, ið nú hendi.

Tað, sum hugtók mest, var kenslan av at sita sum áskoðari – uttan at tey leikandi vistu av, at tú vart har. At tey leikandi sjálvi livdu seg so nógv inn í sínar leiklutir, fæddi við sær, at áskoðarin gjørdi tað sama – tó á ein heilt annan hátt, sjálvandi.

Gríma hevur uppiborið eitt stórt herðaklapp fyri »Góðu Jelenu«, og enn einaferð kennir ein seg noyddan at endurtaka: Tað er stórt spell, at ikki fleiri sleppa at síggja leikin.

Hann og leikararnir eru til eitt reit ellivutal við pili uppfeitt – einki minni enn tað...

Hilmar Jan Hansen

Nýggj barnabók

Alt var so nógv lættari, tá ið tey áttu pengar

Íslenski barnabókahøvundurinn Guðrún Helgadóttir hevur skrivað nógvar bókur, og fleiri eru útkomnar á føroyskum. Kendastu bókur hennara munnu vera tær trýggjar um ribbaldarnar báðar, tvi-burarnar Jón Odd og Jón Bjarna.

Seinasta heyst gav Bókadeild Føroya Lærarafelags út ta fyrstu av trimum bókum í eini bókarøð, har Guðrún Helgadóttir sigur frá hendinum í eini lítilli fiskivinnubýgd í Íslandi undir krígunum. Hetta var bókinn *Bið Guðs einglar standa hjá mær*. Nú er onnur bókinn í myndarðini útkomin, og hevur hon heitið *Vera vernd*. Triðja og seinasta bókinn í røðini, *Hjá mær í nátt*, kemur væntandi út í vár.

Tað kennist á frásøgnini, at Guðrún Helgadóttir í hesum trimum bókunum

sigur frá tilfúkum, sum hon hevur upplivað sum barn. Hon er sjálv uppvaksin í lítilli fiskivinnubýgd, Hafnafirði, sum liggur uttan fyri Reykjavík, og pápi hennara var fiskimaður. Um tað líta samfelagið sigur Guðrún Helgadóttir, at børnini vóru við í at kalla øllum lívins viðurskiptum. Lívið í lítlu bygðini var kanska ikki altíð líka lætt, men tað var ríkt og fjølbroytt. Men broyting kom við amerikanskum og bretskum hermonnum, sum tóku sær stóð í Hafnafirði undir krígunum. Fólk fóru at brúka pengar og fingi sær nútímans hentleikar, og vanar broyttust.

Fyrstu bókini, *Bið Guðs einglar*, upplivdu vit hendringar við eygunum hjá 11 ára gomlu Heiðu, sum var elst av seks systkjum. Pápin er fiskimaður og sjáldan heima. Tey eru ann-

ars nógv í húsi, tí umframt tey nógvu børnini, búgva eisini omman og abbin inni hjá teimum. Abbin er avlamin av arbeiðsskaða, og omman harmast um, at dótturin skal hava fingið mann, sum er ikki sørt fjáktur, heldur hon.

Í *Vera vernd*, sum júst er útkomin, er tað yngra systur Heiðu, Lóa Lóa, sum er høvuðspersónur. Lóa Lóa er ein kenslusom og viðkvømt genta, og hon vernast, at Heiða, sum nú er trettan ár, gerst lógnari og lógnari. Lóa Lóa kennir seg illa til passav av hesum. Heiða hevur hug at finna státt mammuni, tí hon heldur, at hon fær so lítið upp í lag. Hon er farin at binda smærri brøðrunum nýggjar troyggiar, tí hon heldur tað vera skomm, at tey ikki eiga nakra mynd av øllum børnunum. Lóa Lóa skilir væl Heiðu, og hon hjálpir henni,

tá ið hon stendur fóst í eini svenskar bindiuppskrift.

Heiða hevur eisini nógvar aðrar trupulleikar at dragast við, og Lóa Lóa er tann, sum hon oftast vendir sær til.

Men so kemur sildin, og nú nýtist teimum ikki longur at keypa upp á borg í handlinum hjá Bárði, sum eigur skipið, pápin er við. Tey vernast øll, at alt er vorðið so gott, nú pápin var farin á sildaveiðu. Myndin av børnunum í nýbundnum troyggið verður tikin, og tað lítla barnið fer til dýpin, hóast tað er rættiliga tilkomandi. Men beint sum lukkan er í hæddini koma sorgarboðini. Ein av skipsmonnum er slegin út, og hesin stendur Heiðu serliga nær. Skilið er ringt, men alt batnar tó við tíðini.

Aðrar skelkandi hendingar eru eisini í bygðini. Eldur kemur í eitt skip, sum liggur

við bryggju, og spurningurin er, um talan er um tryggingsvik. Av óvart kemur Lóa Lóa mitt uppi hesar hendingar, men hon dugir at tuga, tá ið politioð kemur at tráspyrja hana. Sildaævintýrið varir ikki ævigt, men pengarnir koma væl við, og børnini liva framvegis sítt fjølbroytta og

viðhvørt flókta lív í hesi lítlu bygðini.

Tað er Martin Næs, sum hevur týtt *Vera vernd*. Myndirnar í bókini eru eftir íslensku listarkvinnuna Sigrún Eldjárn. *Vera vernd* er 146 síður, hon er prentað á Pf. Einaris Prent og kostar 125 kr. í bókabúðunum.